

Factories creatives i tecnoculturals: els equipaments culturals del futur?

Publicat per [Interacció](#) [1] el 12/10/2017 - 13:24 | Última modificació: 02/03/2026 - 16:40

Exploració crítica sobre com espais com factories creatives i tecnoculturals poden reconfigurar les formes tradicionals d'equipaments culturals en el marc de xarxes relacionals socials i de treball contemporànies.

En el context urbà del segle XXI, en què els mitjans dels fluxos d'informació i de les relacions socials i de treball són eminentment virtuals, quines oportunitats ofereixen els espais presencials per desenvolupar l'activitat artística i la creativitat? Les factories creatives i tecnoculturals es presenten com els equipaments culturals del futur que han d'alimentar les xarxes de creació, tot i que no resolen els conflictes de les indústries culturals pel que fa a eines fiscals i de finançament: la llarga crisi ha conduït els creadors a un «amateurisme» forçat que amenaça la transmissió intergeneracional.

Segons Ramon Zallo, cal estudiar aquests espais en relació amb el sorgiment d'un nou paradigma que haurà de conviure amb els aspectes de base de les polítiques culturals actuals, com ara el mecenatge, la democratització o l'economicisme, i que té com a centre la «cultura compartida», és a dir, la interactivitat entre creadors, la col·laboració social i l'experiència del procomú. Es tracta d'una etapa de plena emergència de xarxes relacionals que pot aportar una bona perspectiva per als treballadors de la cultura, en què els espais físics, amb tot, són nodes d'importància relativa.

L'autor se serveix de la teoria crítica per revisar conceptes clau de la contemporaneïtat: les indústries culturals i les indústries creatives, i el capitalisme fordista i el capitalisme cognitiu?, i analitza el pas dels espais d'aglomeració d'activitats industrials als espais que concentren activitats creatives, als anys vuitanta, com ara els parcs tecnològics o tecnopols, els clústers especialitzats, les fàbriques de creació o espais més modestos com ara medialabs, hacklabs o espais de coworking, en el context d'aquest paradigma emergent de les xarxes relacionals virtuals.

Tabla 1. Capitalismo fordista versus capitalismo cognitivo y global

	Capitalismo fordista	Capitalismo cognitivo y global
Principio tecnoeconómico y cultural	<i>Analógico</i>	<i>Digital</i>
Régimen de acumulación	<i>Fordismo</i>	<i>Economía del conocimiento y financiera</i>
Paradigma productivo	<i>Taylorismo</i>	<i>I+D+i</i>
Modo social de regulación	<i>Relación salarial</i>	<i>Flexibilidad, individualización y fragmentación</i>
División internacional del trabajo	<i>Internacionalización</i>	<i>Globalización con países emergentes</i>

FUENTE: ELABORACIÓN PROPIA.

Segons aquesta anàlisi sembla que les previsions de futur indiquen, tal com dèiem d'inici, que la implementació de factories creatives i tecnoculturals ?evolució de les cases de cultura, les fàbriques de creació i els centres de difusió tecnològica? podria ser un bon revulsiu per a la innovació local, en forma de centres especialitzats o polivalents dedicats a la tecnologia, la dansa, les arts escèniques o les arts visuals. Però no es pot pensar en el futur dels espais de la cultura sense avaluar l'evolució d'aquest nou paradigma de la cultura compartida ni considerar l'estat actual de precarietat dels treballs creatius.

Idea central

Les factories creatives i tecnoculturals es perfilen com a nous equipaments culturals capaços d'articular producció, innovació i comunitat dins l'economia digital, sempre que resolguin les tensions estructurals de sostenibilitat laboral, finançament i governança

Accés

PDF [Capitalismo cognitivo. De los parques culturales a las factorías creativas y tecnoculturales](#) [2]

Categories: Interacció 2017

Categories: Interacció: jornades

Categories: Article

Etiquetes: #interaccio17

Etiquetes: transformació digital

Etiquetes: espais de creació

Etiquetes: precarietat cultural

Etiquetes: tecnologia

Etiquetes: innovació

Etiquetes: indústries culturals

Etiquetes: gestió cultural

Etiquetes: capitalisme cognitiu

Etiquetes: xarxes creatives

- [3]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2017/factories-creatives>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/capitalismo_cognitivo_ramon_zallo.pdf

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/7118>